

POSTANOWIENIE

Dnia 15 czerwca 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jerzy Kuźniar (przewodniczący)

SSN Zbigniew Myszka (sprawozdawca)

SSN Andrzej Wróbel

w sprawie z powództwa B. S.

przeciwko Sklepowi Ogólnospożywczemu D. – E. K.

z udziałem interwenienta ubocznego K. K.

o ustalenie stosunku pracy, wynagrodzenie, wynagrodzenie za pracę w godzinach nadliczbowych, wydanie świadectwa pracy,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 15 czerwca 2007 r.,

zażalenia strony pozwanej, interwenient uboczny na postanowienie Sądu

Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 18 stycznia 2007 r.,

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Postanowieniem z dnia 18 stycznia 2007 r. Sąd Okręgowy - Sąd Pracy odrzucił skargę kasacyjną strony pozwanej pozwanego Sklepu Ogólnospożywczego „D” – E. K. i interwenienta ubocznego K. K. od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 16 października 2006 r. wydanego na skutek apelacji strony pozwanej od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 16 marca 2006 r. w sprawie z powództwa B. S. o ustalenie stosunku pracy, wynagrodzenie, wynagrodzenie za

pracę w godzinach nadliczbowych, wydanie świadectwa pracy, zobowiązanie do zapłaty składek na ubezpieczenie społeczne i zobowiązanie do zapłaty zaliczki na podatek dochodowy.

W uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia Sąd Okręgowy stwierdził, że skarga kasacyjna jest przedmiotowo niedopuszczalna, ponieważ wartość przedmiotu sporu w rozpoznawanej sprawie jest niższa niż dziesięć tysięcy złotych (art. 398² § 1 k.p.c.). Sąd zważył, że w skardze kasacyjnej wskazano wartość zaskarżenia w kwocie 13.175 zł, podczas gdy w postępowaniu apelacyjnym została ona prawidłowo określona przez pełnomocnika strony pozwanej na kwotę 7.998,24 zł. Wskazując wyższą wartość przedmiotu sporu skarżący przyjął bowiem - odnośnie punktu I wyroku Sądu Rejonowego z dnia 16 marca 2006 r., w którym Sąd ustalił istnienie stosunku pracy między stronami w okresie od dnia 1 lipca 2003 r. do dnia 31 sierpnia 2003 r. – kwotę obliczoną według art. 23¹ k.p.c. jak przy umowie na czas nieokreślony, czyli za okres jednego roku, a w konsekwencji wskazał kwotę przekraczającą 10.000 zł. Tymczasem w ocenie Sądu Okręgowego wartość przedmiotu sporu w zakresie punktu I wyroku Sądu Rejonowego została zasadnie określona na 1.280 zł (640 zł brutto wynagrodzenia powódki x 2 miesiące trwania stosunku pracy). Nie było bowiem podstaw do liczenia jej w oparciu o art. 23¹ k.p.c. z uwagi na brak ustalenia, że umowa o pracę powódki zawarta była na czas nieokreślony. Zatem ze względu na faktyczną wartość przedmiotu zaskarżenia, wynoszącą 6.775 zł, Sąd uznał skargę kasacyjną w niniejszej sprawie za przedmiotowo niedopuszczalną.

W zażaleniu na to postanowienie pełnomocnik strony pozwanej zarzucił naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w związku z art. 398⁴ § 2 k.p.c., art. 368 § 2 k.p.c. i art. 26 k.p.c. oraz art. 23¹ k.p.c. w związku z art. 391 § 1 k.p.c. przez bezzasadne stwierdzenie, że wartość przedmiotu sporu w skardze kasacyjnej wynosi 6.775 zł, podczas gdy Sąd Okręgowy nie dokonał formalnego sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia, w tym także po nadaniu biegu apelacji, kiedy to na wezwanie Sądu Rejonowego pełnomocnik strony pozwanej określił wartość przedmiotu zaskarżenia apelacji na kwotę 14.398, 24 zł, a zatem z mocy art. 26 k.p.c. doszło do utrwalenia wartości przedmiotu zaskarżenia apelacji; a także przez „bezzasadne stwierdzenie (wbrew zresztą także stanowisku Sądu Rejonowego,

czego Sąd Okręgowy nie podważył), iż wartości przedmiotu zaskarżenia odnośnie do roszczenia określonego w pkt I wyroku Sądu Rejonowego wynosi 1.280 zł, a nie 7.680 zł.”

Wnoszący zażalenie podkreślił, że Sąd Rejonowy zakwestionował wskazaną w apelacji wartość przedmiotu zaskarżenia w kwocie 7.998,24 zł i wezwał do uzupełnienia braków apelacji zgodnie z art. 23¹ k.p.c. (w zakresie pkt I wyroku), a co za tym idzie zgodnie z art. 21 k.p.c. W odpowiedzi na to wezwanie pełnomocnik strony pozwanej, uwzględniając wykładnię art. 23¹ k.p.c. dokonaną przez Sąd Rejonowy wskazał, że wartość przedmiotu zaskarżenia wynosi 14.398, 24 zł. Tak określonej kwoty żaden z Sądów nie sprawdził ponownie ani nie zakwestionował, nawet wtedy gdy wpłynęła interwencja uboczna, gdzie tą kwotę wskazano jako wartość przedmiotu sporu. Skoro Sąd Rejonowy sprawdził wartości przedmiotu zaskarżenia po wpłynięciu apelacji, to - zgodnie z art. 26 k.p.c., wartość ta uległa stabilizacji i nie powinna być już na dalszym etapie procesu kwestionowana.

Ponadto zaskarżone postanowienie dotyczy jedynie odrzucenia skargi kasacyjnej, a kwestia wartości przedmiotu zaskarżenia została poruszona jedynie w jego uzasadnieniu. Natomiast zdaniem wnoszącego zażalenie, sprawdzenie wartości przedmiotu sporu, jak i jego wynik wymaga wydania oddzielnego postanowienia Sądu. Brak takiego postanowienia tym bardziej uzasadnia stwierdzenie, że wartość ta została już wcześniej ustalona (na poziomie kwoty 14.398, 24 zł), a zatem nie mogło dojść do jej ponownego sprawdzenia. Skoro więc wartość przedmiotu zaskarżenia w skardze kasacyjnej wynosi 13.175 zł (uległa obniżeniu w stosunku do wartości przedmiotu zaskarżenia w apelacji wskutek zmiany wyroku Sądu Rejonowego, jednakże nie w części roszczenia o ustalenie, rozstrzygniętego w pkt I tego wyroku), to należało przyjąć dopuszczalność skargi kasacyjnej.

Wnoszący zażalenie podkreślił też, że jego zdaniem zasadne było stanowisko Sądu Rejonowego, że w przypadku roszczenia o ustalenie istnienia stosunku pracy wartość przedmiotu zaskarżenia wynosiła 7.680 zł. Brak jest bowiem ustaleń, jaki był rodzaj umowy o pracę łączący strony, a tym samym brak podstaw do uznania, jak to uczynił Sąd Okręgowy, że była to umowa na czas określony, co w konsekwencji skłoniło ten Sąd do ustalenia wartości przedmiotu sporu w tym

zakresie na 1.280 zł. Skoro brak ustaleń, co do charakteru umowy to także brak podstaw, aby na niekorzyść strony skarżącej przyjmować, że była to umowa na czas określony. Wnoszący zażalenie domagał się uchylecia zaskarżonego postanowienia w całości i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, a także zasądzenia od powódki na rzecz strony pozwanej i interwenienta kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego, za postępowanie zażaleniowe, według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przedmiotowa dopuszczalność skargi kasacyjnej w sprawach o prawa majątkowe jest bezwzględnie uzależniona od wartości przedmiotu zaskarżenia, która w sprawie z zakresu prawa pracy nie może być niższa niż dziesięć tysięcy złotych. W przeciwnym razie skarga kasacyjna jest niedopuszczalna (art. 398² § 1 k.p.c.) i podlega obligatoryjnemu odrzuceniu przez sąd drugiej instancji (art. 398⁶ § 2 in fine k.p.c.) lub Sąd Najwyższy (art. 398⁶ § 3 k.p.c.). Na gruncie powołanych przepisów nie może podlegać kwestii, że przedmiotową dopuszczalność skargi kasacyjnej wyznacza kryterium wartości przedmiotu kasacyjnego zaskarżenia, a nie wartość przedmiotu sporu lub przedmiotu apelacyjnego zaskarżenia, która – co przyznaje sam wnoszący zażalenie – nie była sprawdzona przez Sądy obu instancji aż do momentu jej zweryfikowania przez Sąd drugiej instancji dla potrzeb zweryfikowania przedmiotowej dopuszczalności skargi kasacyjnej. Taki ciąg zdarzeń oznaczał, że wartość przedmiotu apelacyjnego zaskarżenia nie była przedmiotem sprawdzenia w trybie art. 25 § 1 k.p.c., a zatem nie uległa ona „stabilizacji” w myśl art. 26 k.p.c. Ponadto, skoro początkowo wartość przedmiotu apelacyjnego zaskarżenia nie została sprawdzona w postępowaniu apelacyjnym, to Sąd drugiej instancji nie wydawał w sprawie żadnego „oddzielnego” postanowienia, którego wydanie nie jest konieczne, ponieważ sprawdzenie wartości przedmiotu sporu przez sądy niższych instancji służy ustaleniu sądu rzeczowo właściwego do rozpoznania sprawy.

Sąd Najwyższy miał przede wszystkim na względzie to, że zweryfikowanie przedmiotowej dopuszczalności wniesienia skargi kasacyjnej w sprawach z zakresu prawa pracy o prawa majątkowe, w których wartość przedmiotu kasacyjnego zaskarżenia nie może być niższa niż dziesięć tysięcy złotych, wynika ze

szczególnych przepisów o postępowaniu kasacyjnym przed Sądem Najwyższym (art. 398¹ i art. 398² § 1 k.p.c.), przeto do tej szczególnej procedury kasacyjnej nie stosuje się ani przepisów o apelacji (a contrario art. 398²¹ k.p.c.) ani art. 26 k.p.c (a contrario art. 391 § 1 k.p.c.). Sprawia to, że w każdym stanie sprawy Sąd drugiej instancji lub Sąd Najwyższy mają obowiązek zweryfikowania wystąpienia bezwzględnej przesłanki procesowej w postaci sprawdzenia wartości przedmiotu kasacyjnego zaskarżenia. Przekreślało to w rozpoznawanej sprawie przedmiotową dopuszczalność wniesienia skargi kasacyjnej, ponieważ nie podlega kwestii, że w prawidłowo wyliczona wartość przedmiotu kasacyjnego zaskarżenia nie sięga kwoty dziesięciu tysięcy złotych, przeto przedmiotowo niedopuszczalna skarga kasacyjna została prawidłowo odrzucona (art. 3986 § 2 k.p.c.).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji na podstawie art. 394¹ § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.